

ÇANAKKALE NEDİR VE NASIL OLDU?

Bazı tarihçilere göre biz Türkler 4-5 bin yıldır Anadolu'dayız (bazı kaynaklara göre daha da uzun bir süredir). Yaklaşık son bin yılda, bizden (Türkiye'den) önce, atalarımız burada 2 büyük devlet kurmuşlardır. Bunlardan ikincisi olan Osmanlılar, 7 asır önce Anadolu'daki en küçük beylik olmasına rağmen önce Türk birliğini kurmuş ve daha sonra da Cihan İmparatorluğu (süper güç) olmuşlardır. Osmanlıların stratejik konumları yanı sıra idealist / bilge yöneticileri de bu süreçte önemli rol oynamıştır. Akıl, bilim, adalet ve liyakat gibi değerlere önem verdiği dönemlerde Osmanlı büyümüş / güçlenmiş ve süper bir güç olmuştur. Bu tür değerlerden uzaklaştıkça da gerilemeye / küçülmeye, "kan ve vatan kaybetmeye" başlamıştır (büyüme de küçülme de 2-3 asır sürmüştür). Özellikle devlet ömrünün son bir asırlık sürecinde Osmanlı, Avrupa'da eğitim, bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişme ve ilerlemelere ayak uyduramamış ve bunun sonucu olarak da Sanayi Devrimini (Birinci) yakalayamamıştır.

Sanayileşen ve böylece daha da güçlenen büyük Avrupa devletleri yeni sömürgeler, hammadde kaynakları ve pazar arayışına girmişlerdir (-ki zaten o dönemde dünyanın büyük bir kısmını paylaşmışlardı). Yine bu kapsamda I. Dünya Savaşı, bir bakıma, Osmanlı topraklarını parçalamak / paylaşmak üzerine kurgulanmıştı. Savaşın başlarında bizim için Doğuda Sarıkamış ve Güneyde Kanal (Süveyş) felaketleri yaşanmıştır (liyakatsiz komutanlar sayesinde). Hemen akabinde İngilizler, donanma ile Çanakkale boğazından geçerek İstanbul'u işgal etmek ve kısa sürede de savaşı bitirmek istediler. Bu amaçla 108 yıl önce İngiliz-Fransız donanması Çanakkale önlerine geldi ve büyük bir deniz savaşı oldu (aslında biz karada, onlar denizde savaşıyordu). 18 Mart 1915'teki bu savaş düşmanın büyük bir hezimetini ile sonuçlandı (donanmanın yarısı imha oldu). Arkasında 25 Nisanda karadan hücum ettiler ve aylarca süren dünya tarihinin en kanlı / ölümcül muharebeleri oldu. Düşmanın sahip olduğu teknolojik üstünlüğü kapatmak için pek çok vatan evladı şehit oldu. Bu esnada Mustafa Kemal (Paşa) adlı bir Türk subayının askeri dehası ile yıldızı parladı. Kendi inisiyatif (bazen), yetenek ve zekası savaşın gidişatını (düşmanın kazanmasını 3 kez önleyerek) etkiledi. Çok çetin, kanlı ve yıpratıcı savaşlardan sonra düşman 9-10 ay sonra çekilmek zorunda kaldı.

Eğer bugün Çanakkale Savaşları ve Zaferlerinden (deniz ve kara) söz edebiliyorsak bunu (daha sonra Kurtuluş Savaşını da yapacak ve zafer ile taçlandıracak) başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere bazı idealist ve kahraman Türk Subaylarına, kınalı kuzulara (lise / üniversite öğrencilerine) ve topyekûn o asil ve onurlu millete (atalarımıza) borçluyuz.

Bugün Çanakkale Deniz Savaşının 108. Yıl dönümünü idrak ediyoruz. Bu zaferi bize armağan eden tüm kahramanları, Mustafa Kemal Paşa ve silah arkadaşlarını, kınalı kuzuları rahmet ve minnet ile anıyoruz. Ruhları şad ve mekânları cennet olsun. Yüce Allah hepimizi, bizlere bu aziz vatanı armağan eden o asil ve kahraman nesle layık eylesin (18 Mart 2023).

Prof. Dr. Hüseyin Rıza BÖRKLÜ

ANKARA BÜNDER BAŞKANI